

COMMISSIE WELSTAND EN MONUMENTEN
2017-04

Verslag van de Commissie Welstand en Monumenten,
gehouden op dinsdag 21 februari 2017 in het Stadskantoor te Utrecht

Aanwezig: P. van Assche, voorzitter, de leden, N. Eerens, H. van Dijk, W. Galema, H. Kijne,
P. Grosfeld, M. Schenk, M. Bracht (afdeling Stedenbouw), B. van Santen (afdeling
Erfgoed), M. van der Wiel (secretaris) en R. Taapken (uitvoerend secretaris)

OVERZICHT VERSLAG

- A Ingekomen stukken en mededelingen
- B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 7 februari 2017
- C Algemeen
- D Bouwplannen
 - D1 Huizingalaan 189 – 191 (gemeentelijk monument)
 - D2 Westerdijk/Jongeneelstraat
 - D3 Trumanlaan
 - D4 Ridderhofstad 4
 - D5 Kanaalstraat 199 (gemeentelijk monument)
 - D6 Tolsteegsingel 2A
- E Nagekomen plannen
 - E1 Zandweg 148
 - E2 Bijleveldweg 14
 - E3 Rijksstraatweg 19 (gemeentelijk monument)
 - E4 Veilinghavenkade 14
 - E5 Choorstraat 19
 - E6 Beverstraat 47
- F Overige bouwplannen
Plannen met preadvies, lijst d.d. 20/02 2017.
- G Reclames
- H Rondvraag en sluiting

A Ingekomen stukken en mededelingen

Geen onderwerpen.

B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 7 februari 2017

De notulen van 07/02 2017 worden met enkele wijzigingen vastgesteld.

C Algemeen

D Bouwplannen

D1 Huizingalaan 189-191 (gemeentelijk monument)

(B) *Schetsontwerpen Dingemanshuis*

Aanvraag: Dhr. D. Dingemans

Ontwerp : Asnova / Dingemans

Het brutalistisch vormgegeven woon-werkhuis van architect P. Dingemans, opgebouwd uit ruwe betonblokken, dateert uit de wederopbouwperiode. De indeling is nog grotendeels oorspronkelijk en de open plattegrond kan ingedeeld worden met schuifwanden. Als een periscoop steekt het torenkamertje boven het volume uit. Tegen de noordwestgevel is in 2005 een tweelaags kantoor met souterrain aangebouwd. In het voorgestelde ontwerp van architect Willemsen wordt het gebouw opgedeeld in appartementen. Verschillende opties worden gepresenteerd ten behoeve van de gewenste woonfunctie, zoals het vergroten van de ramen. Een terugliggende dakopbouw is voorgesteld op het kantoordeel.

De afdeling Erfgoed heeft aangegeven een grote voorkeur te hebben voor het behoud van de woning vanwege de unieke ruimtebeleving (niet opsplitsen). Voor mogelijk ingrepen in de gevels wint zij het advies in van de commissie.

Conclusie

De commissie deelt de voorkeur van de afdeling Erfgoed om de oorspronkelijke woning niet op te delen, terwijl een opdeling van het kantoor ten behoeve van woningen denkbaar is. Zij ziet tevens mogelijkheden voor gevelaanpassingen, maar niet in de voorgevel van het monumentale deel. Eventuele ingrepen in de zijgevel zijn denkbaar, maar zorgvuldig afgestemd op de voorgevel vanwege de compositie van het gevelbeeld, die overhoeks wordt ervaren. De verhoudingen open – dicht zijn hierbij cruciaal. Een symmetrische aanpak met het later aangebouwde volume is niet noodzakelijk. Geadviseerd wordt om detaillering en isolatie mee te nemen in de verdere uitwerking. Ten aanzien van een dakopbouw heeft de commissie haar twijfels: deze dient zeer terughoudend te zijn in maat en omvang om niet te concurreren met het karakteristieke torentje.

Een nader ontwerpvoorstel wordt afgewacht.

D2 Westerdijk/Jongeneelstraat

(R/O) *Voorlopig ontwerp paviljoen*

Aanvraag: CV Zijdebalen

Ontwerp : Rijnboutt

(notulen 24/01 2017)

In het aangepaste ontwerp heeft architect Rijnboutt de kozijnstructuur aan alle zijden van het paviljoen toegepast. Ook de luifel heeft een meer alzijdig karakter gekregen. De historiserende afbeelding op het strekmetaal loopt op het glas door, waar het langzaam vervaagd.

Conclusie

De commissie is van mening dat de alzijdige benadering het ontwerp heeft verbeterd. Aandacht wordt gevraagd voor een vloeiende overgang glas – strekmetaal (en de hierop aan te brengen prints) en het avondbeeld. Het effect van het feit dat de trafodeur niet meegenomen wordt in het gebouw, dient inzichtelijk te worden gemaakt. Een aanvraag omgevingsvergunning wordt tegemoet gezien.

D3 Trumanlaan

(Ont) *Voorlopig ontwerp renovatie appartementengebouw*

Aanvraag: Heijmans Vastgoedontwikkeling

Ontwerp : Ponec De Winter

(notulen 24/01 2017)

De ontwerpende en opdrachtgevende partijen zijn aanwezig om de commissie van de mogelijkheid tot het plaatsen van een kader te overtuigen. Zij zijn van mening dat vanwege de locatie van de flat – ten opzichte van de overige flats en het winkelcentrum - deze markering wenselijk is. Het voorstel is aangepast: de borstwering, die in het vorige ontwerp binnen de kaders boven de entrees werd onderbroken, is in de vorm van een spijlenhekwerk teruggebracht. De pui-indeling binnen de kaders is gewijzigd.

Conclusie

De commissie herhaalt dat zij enthousiast is over de zorgvuldige aanpak en zich een bijzondere ingreep kan voorstellen, maar vanwege het ongewijzigde programma is het beeld van een dubbelhoge entree (kader en luifel) oneigenlijk. Daarnaast introduceert deze combinatie een niet passende verticaliteit in het gevelbeeld. De commissie hecht waarde aan de horizontale belijning, waarbij het vervangen van het balkon boven de entree door een hekwerk goed voorstelbaar is. Wel wordt hierdoor een kleinere stedenbouwkundige schaal geïntroduceerd, terwijl de wens voor een groter gebaar met meer sculpturaliteit gedeeld wordt. Geadviseerd wordt om met gebruik van de bestaande middelen hier een antwoord op te vinden, waarmee de oorspronkelijke gelaagdheid behouden blijft. Een aangepast voorstel wordt afgewacht.

D4 Ridderhofstad 4

16-31697

(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van het pand tot woning met dakterras*

Ontwerp : Marcel Martensen Architect

(notulen 17/05, 06/09 en 13/12 2016 en 10/01 2017)

Architect Martensen licht toe dat het geveldeel met het historische poortvolume met metselwerkboog autonoom in beeld blijft. De naastliggende, moderne gevel is ongewijzigd ten opzichte van de vorige presentatie. Het stalen hekwerk is nader uitgewerkt.

Conclusie

De commissie is verheugd dat door het aangepaste voorstel de geschiedenis van de gevel zichtbaar blijft. Geadviseerd wordt om dit geveldeel wel een doorleefd karakter mee te geven om het contrast oud - nieuw op te voeren. Ten aanzien van het moderne geveldeel wordt geconstateerd dat het contrasterende ontwerp voldoende architectonische kwaliteit bezit om afwijking van de criteria (verbonden aan het beleidsniveau 'Behoud') te rechtvaardigen.

Aanvraag omgevingsvergunning wordt voorzien van een positief advies.

D5 Kanaalstraat 199 (gemeentelijk monument)

(B) *Voorlopig ontwerp verbouw tot appartementen*

Aanvraag: IRVA

(notulen 24/01 2017)

Voor de omgang met de kloostergang stelt architect Lamens vier opties voor. De kloostergang is bij optie 1 ingevuld met woningen. In optie 2 blijft de kloostergang aan de noordzijde behouden. Bij optie 3 worden de puien centraal in de kloostergang geplaatst, waardoor de breedte van de gang wordt gehalveerd. In optie 4 worden de puien direct achter de togen geplaatst.

De beschadigde gevel aan de noordzijde wordt in de traditionele architectuur van het klooster gerestaureerd. De hoofdtoegang aan de Kanaalstraatzijde is historiserend vormgegeven met een natuurstenen sieromlijsting.

Conclusie

De commissie stemt in met het voorstel voor de entree en de aanheling van de gevel, beide vormgegeven in stijl met de rest van het complex. Voor de kloostergang kan zij zich een combinatie voorstellen tussen het behoud van de open gang aan de noordzijde, maar met een plaatsing van de puien achter de togen (optie 2 en 4). Hierdoor blijft de kloostergang als bijzondere karakteristiek herkenbaar. De vormgeving van de puien vraagt vanwege de historische context om een bijzondere en minder conventionele oplossing dan in het voorstel wordt gesuggereerd. In de totale uitwerking wordt de relatie met het bouwhistorische rapport nog gemist, met name op detailniveau. Geadviseerd wordt om het

complex als een ensemble te benaderen en ook onderdelen als de dakkapellen in stijl mee te nemen.

De nadere uitwerking wordt afgewacht.

D6 Tolsteegsingel 2A 16-34496

(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het wijzigen van de gevels en het aanpassen van de kapconstructie van een kantoor, het bouwen van balkons, het vergroten van een dakterras en het wijzigen van de entree*

Aanvraag: Rejoko Beheer

Ontwerp: Nijhuis architectuur
(notulen 14/06 2016)

Het kantoorgebouw naast en achter het gemeentelijk monument krijgt waarschijnlijk een woonfunctie, waarbij de gevel door architect Nijhuis wordt vervangen wordt en een meer klassiek karakter krijgt, verwant aan het monument. De bakstenen gevel en plint worden afgewerkt met wit, respectievelijk grijs pleisterwerk. Kroonlijsten en geprofileerde hoekpilasters decoreren de gevel. De ramen lopen tot op vloerniveau, waardoor Franse balkons ontstaan. Het verzinkte stalen dak is steiler gemaakt en er zijn dakkapellen toegevoegd. Het verbindende glazen volume blijft ongewijzigd. Een nieuwe toegang aan de Tolsteegsingel is gelegen onder een door pilaren gesteund balkon. Op de laagbouw aan de achterzijde komt een dakterras.

Conclusie

De commissie constateert dat de architect erin is geslaagd het contrast met het monument door een modernere vormgeving op te voeren, maar hierin kan nog een slag gemaakt worden door een nog soberdere, ingetogenere uitwerking. Hierbij wordt gedoeld op de meer versierende onderdelen als de kroonlijsten en hoekpilasters en het bordes met entree en balkon. Door de wijze waarop deze entree is vormgegeven krijgt deze een ongewenste monumentaliteit. Geadviseerd wordt om geen monumentale referenties te hanteren, en een eigen architectuurtaal en materiaalgebruik toe te passen binnen een moderner idioom. De afdeling Erfgoed biedt een kleuronderzoek aan van het monument om de kleurstelling van de nieuwbouw te kunnen bepalen, die de terughoudende positie ten opzichte van het monument kan versterken.

De aanvraag omgevingsvergunning wordt vooralsnog aangehouden, een aangepast voorstel wordt afgewacht.

E Nagekomen plannen

E1 Zandweg 148 17-02205

(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het plaatsen van een nieuw kozijn in de voorgevel van een verenigingsgebouw*

Ontwerp: Woltjes bouwkundig advies- en tekenbureau

De bestaande vensteropening wordt vervangen door een entree met luifel. In de pui worden aluminium kozijnen geplaatst.

Conclusie

De commissie kan instemmen met een entree aan deze zijde, maar adviseert om in de uitwerking een keuze te maken in of een meer geabstraheerd gat in de gevel waar de luifel aan gekoppeld wordt of een toegang in de stijl van het gebouw met houten kozijnen zonder luifel. Het Bureau CWM wordt gevraagd de aangepaste aanvraag hierop te toetsen, deze wordt vooralsnog aangehouden.

E2 Bijleveldweg 14 16-36897

(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van een woning*

Ontwerp: Barry broekhuijse bouwkunst

Een kas wordt gesloopt om plaats te maken voor een tweelaagse nieuwbouwwoning met vlakke kap.

Conclusie

De commissie constateert dat de aanvraag op geen enkele manier voldoet aan de criteria verbonden aan beleidsniveau 'Behoud' (welstandsnota). De woning is niet passend in de omgeving omdat er geen afstemming heeft plaatsgevonden op de aanwezige architectuur en het karakter van deze omgeving. Daarnaast is er sprake van onvoldoende architectonische kwaliteit. De aanvraag omgevingsvergunning wordt voorzien van een negatief advies.

(Voor de planbehandeling van agendapunt E3 treedt de heer Van Assche terug als voorzitter)

- E3 Rijksstraatweg 19** (gemeentelijk monument) **16-37184**
(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van een veranda achter de woning en zonnecollectoren op het dak*
Ontwerp : Bureau SLA
Aan de achtergevel van het monument wordt een veranda voorgesteld. Betonnen zuilen ondersteunen door middel van draadeinden het zinken felsdak. Er zijn twee opties: of een veranda over de hele breedte of alleen voor het terugliggende (niet-monumentale) geveldeel.
De afdeling Erfgoed heeft aangegeven bezwaar te hebben tegen de plaatsing voor de monumentwaardige gevel.
Conclusie
De commissie geeft aan dat de afleesbaarheid van de twee geveldelen wenselijk is, maar dat hoeft niet te leiden tot geen veranda aan de monumentale zijde. Zij wijkt hier in haar advies af van de afdeling Erfgoed. Tevens wordt geadviseerd de veranda los te houden van de zijwangen en de beëindiging ten opzichte van de kolom te abstraheren. Er bestaat geen bezwaar tegen de zonnecollectoren.
Een aangepast ontwerp wordt afgewacht.
- E4 Veilinghavenkade 14** **IA-16-36333**
(R) *Indicatieaanvraag voor het vergroten van de erker op de eerste en tweede verdieping aan de waterzijde*
Ontwerp : Van Delft Westerhof architecten
In het voorstel wordt de tweelaagse glazen erker aan de balkonzijde van het gebouw vergroot tot de rand van het balkon.
Conclusie
Het gebouw aan de haven wordt gekarakteriseerd door de aangebouwde erkers. Door de vergroting van een van deze erkers worden de evenwichtige verhoudingen aangetast. Tevens maakt het balkon deel uit van de compositie: door door te bouwen tot de rand wordt ook deze compositie verstoord. De commissie kan zich voorstellen dat de erker enigszins verdiept wordt, los van de balkonrand, maar hierover dient de oorspronkelijke architect geraadpleegd te worden. Aanvraag wordt aangehouden.
- E5 Choorstraat 19** **17-02023**
(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het wijzigen van de gevel en het aanbrengen van reclame*
Ontwerp : Naked architecture
De etalage van de winkel wordt vergroot door toevoeging van een glazen bloemkozijn. Het glas steekt voor de gevel uit en de deur ligt terug ten opzichte van het glas, waardoor een ondiepe portiek ontstaat.
Conclusie
De commissie hanteert bij het adviseren over puiwijzigingen dat de begane grondlaag de aanhechting moet vormen met het maaiveld. Daar wordt door de lage borstwering en smalle penanten in dit ontwerp niet aan voldaan. Door het glas voorbij de rooilijn te plaatsen vraagt de pui onevenredig veel aandacht in de straatwand. Het verhogen van het glas in de pui tot ongeveer het raam op de eerste verdieping tast de gevelcompositie aan. Een aangepast plan wordt afgewacht, aanvraag omgevingsvergunning wordt vooralsnog aangehouden.
- E6 Beverstraat 47**
(R) *Schetsontwerp toevoeging dakkapel en wijziging gevel*
Ontwerp : architect Heideman
Voor de woning uit het begin van de vorige eeuw is een raamvergroting op de begane grond en een dakkapel voorgesteld in een moderne vormgeving. Aan weerszijden van de dakkapel komt een sedumdak.

Conclusie

De commissie hecht gezien het straatbeeld aan de authentieke uitstraling van de woning. De voorgestelde ingrepen zijn onvoldoende overtuigend om een afwijking te rechtvaardigen op de criteria verbonden aan beleidsniveau 'Respect' (welstandsnota). Het betreft een bijzondere straat en heeft derhalve ook het genoemde beleidsniveau gekregen; realisatie zou leiden tot een aantasting van het straatbeeld.

F Overige plannen

De plannen, genoemd in de lijst d.d. 20/02 2017, zijn met een preadvies van de secretaris aan de commissie voorgelegd. De leden van de commissie hebben na een schriftelijke ronde besloten de advisering over te nemen. De preadvisering is mede verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria, zoals vastgelegd in de welstandsnota. Daarnaast wordt het plan getoetst in relatie tot de monumentale waarde.

Samenvattend:

Open : Verandering en handhaving zijn beide mogelijk, zowel naar structuur als naar architectuur.

Respect : Essentiële eigenschappen van de aanwezige bebouwings- en omgevingskarakteristiek worden gerespecteerd.

Behoud : Behoud en herstel van het aanwezige bebouwingsbeeld en versterken van de bestaande of historisch bepaalde karakteristiek van stedenbouwkundige, architectonische, landschappelijke of cultuurhistorische aard.

Stimulans: Het gebied vraagt vanwege zijn bijzondere of markante karakter extra aandacht voor versterking en stimulering van het beeld.

Indien van toepassing, zijn de aanvragen getoetst aan de (welstands)criteria, zoals geformuleerd in de welstandsnota. De lijst is ter inzage op Bureau Commissie Welstand en Monumenten en in te zien via de website <http://www.welstandutrecht.nl>.

H Rondvraag en sluiting

De volgende commissievergadering vindt plaats op 7 maart 2017.

De voorzitter,

De secretaris,

P. van Assche

M. van der Wiel

Per 1 juli 2004 wordt de welstandsadviesing verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria zoals geformuleerd in de welstandsnota 'De schoonheid van Utrecht' (vastgesteld door de raad van de gemeente Utrecht d.d. 24 juni 2004).

(O) = open (R) = respect (B) = behoud (St) = stimulans (Ont) = ontwikkelingsgebied